

Poslední útočiště okáče kluběnkového

seriál

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Za mládí našich dědů byla většina druhů motýlů hojná a všudypřítomná. Modernizace zemědělství a lesnictví ve 20. století ale způsobila vymření celé řady motýlů.

K postiženým druhům patří i okáč kluběnkový (*Erebia aethiops*). Vyskytuje se na zarůstajících stráních a rozvolněných lesních okrajích. Tedy na místech, kterých je všude pořád dost. Přesto motýlovi něco vadí, protože zmizel z celé Moravy a do dneška přežila poslední populace v Halenkově, v údolí Lušová.

Motýl možná v nízkých počtech přežívá ještě i jinde (v roce 2008 byl pozorován jeden samec u silnice směřující na chatu Cáb), ale nebude to žádná sláva. Proč přežila silnější populace zrovna v údolí Lušová? Možná proto, že zde v dobách nedávno minulých neproběhlo scelení pozemků a zrušení pastvy ovcí. Dodnes je zde pestrá mozaika pastvin, luk sečených podle momentálních sil hospodářů, starých sadů a remízků, to vše v sevření strmých lesnatých kopců.

Přítom okáč navenek nic zvláštního k životu nepotře-

buje. Samičky kladou mezi mladými smrky do nízké trávy, kterou se živí housenky. Stromky, které zde z náletů rostou na řídko, zajišťují polostín chránící housenky před slunečním úpalem.

Ani v tomto údolí nežije okáč všude. Obývá jen „lesní“ louky tzv. polany, vzdálenější od usedlostí a situo-

vané výše v kopcích. Přestože se ve valašských údolích uchovalo tradiční hospoda-

ření v míře jinde nevídané, ani tento kraj se neubráníl změnám. Ubylo dobytka. Co bývalo hlavní obživou lidí, stalo se jejich přivýdělkem či koníčkem. Potřeba pastvin klesla, pase se blíže usedlostem, kde dříve místo pastvin bývala pole. Vysoko do kopců dobytek nikdo nevyhání. Vzdálenější polany zarůstají a mizí.

V posledních letech byla díky podpoře Správy CHKO Beskydy vyčištěna většina lesních luk v údolí Lušová od keřů, hloží a smrků. Okáč se tak dočasně dostalo pomoci, bez péče místních lidí ale polany opět zarostou a s nimi pro Moravu definitivně ztratíme tohoto hezkého motýla.

RNDr. Lukáš Spitzer
Entomolog, Muzeum regionu
Valašsko, Vsetín